

4 Beoordelingsmodel

Antwoorden

Deel-
scores

■ Socialistische kunst

Maximumscore 2

- 1 • Er is geen herkenbare voorstelling of de voorstelling is louter geometrisch van vorm
• In de vormgeving is nauwelijks illusie van ruimtelijkheid aanwezig, of: in de vormgeving wordt het platte vlak benadrukt

1

1

Maximumscore 2

- 2 twee van de volgende oorzaken:
• Kunstenaars zetten zich af tegen de academische schilderkunst van de negentiende eeuw.
• Kunstenaars zochten naar een vormgeving die in overeenstemming was met eigentijdse ontwikkelingen in techniek en wetenschap.
• Kunstenaars zochten naar middelen om de persoonlijke ervaring van de hen omringende wereld te verbeelden.

per juiste oorzaak

1

Maximumscore 2

- 3 Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:
Na de revolutie stelden kunstenaars zichzelf in dienst van de revolutie. Zij droegen bij aan de hervorming van de nieuwe Russische samenleving door in hun werk gestalte te geven aan de vernieuwing van de maatschappij en de verheffing van het onderdrukte Russische volk.

Indien een relevant deel van het antwoord juist

1

Maximumscore 2

- 4 Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:
Het schilderij toont op symbolische wijze de bereidheid van de Russische volkeren om gezamenlijk het leger, de industrie en de landbouw tot ontwikkeling te brengen; in Stalins visie de weg om tot een nieuw communistisch Rusland te komen.

Maximumscore 3

- 5 drie van de volgende aspecten:
• Het schilderij zit vol met attributen met symbolische verwijzingen (bijvoorbeeld: korenschoof, tandwiel, hamer en sikkel, boek, stenen plaquette met daarop de initialen CCCP, omgeven door een lauwerkrans).
• De groep is naar rechts gekeerd, naar het zonovergoten landschap waarin de nieuwe tijd wordt weerspiegeld door symbolen van de vooruitgang: tractor en vliegtuig; en met de rug naar een vesting die symbool staat voor het voorbije Rusland.
• De groep bestaat uit louter mannen die poseren als een standbeeld, allen in de bloei van hun leven, jong, gezond en gespierd.
• De mannen representeren elk één bepaalde Russische bevolkingsgroep, waardoor de groep een symbool is voor de Unie van Socialistische Sovjet Republieken.

per juist aspect

1

Eindexamen tehatex vwo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 1	
6 ☐ Het antwoord dient de volgende strekking te hebben: Door het (hoge) standpunt lijkt de beschouwer als fotograaf onderdeel van het gezelschap te zijn, of: de betrokkenheid van de beschouwer wordt versterkt door de afsnijdingen en door de blikrichting van de man rechtsonder (en van het meisje linksachter) in de voorstelling.	
Maximumscore 1	
7 ☐ Het antwoord dient de volgende strekking te hebben: Rockwell schildert een ideale situatie: een grote familie waarin alle leeftijden zijn vertegenwoordigd (kinderen, volwassenen, ouders, grootouders en verwanten). De figuren stralen gezelligheid en warmte uit, iedereen lijkt te blaken van gezondheid en is vrolijk. De aankleding van de maaltijd suggereert welvaart.	
Maximumscore 2	
8 ☐ • Rockwell schilderde in oorlogstijd een gezellig familietafereel om de Amerikanen er aan te herinneren dat gezinnen in Europa bedreigd werden door armoede en honger als gevolg van de oorlog. De Amerikanen zouden bereid moeten zijn zich (financieel) voor de vrijheid van deze gezinnen in te zetten	<u>1</u>
• Thanksgiving Day verwijst ook naar voorouders die hun vaderland verlieten vanwege armoede, geloof of politieke opvatting en naar (de vrijheid van) de Nieuwe Wereld gingen. De Amerikanen dienden bereid te zijn hun verworven vrijheden te verdedigen en anderen diezelfde vrijheid te verschaffen	<u>1</u>
Maximumscore 2	
9 ☐ – <i>Lijkt een voorbeeld van socialistisch realisme</i> Het staatshoofd Stalin vormt het middelpunt en wordt verheerlijkt door de classicistische setting en de plaatsing van de muze naast hem	<u>1</u>
– <i>Drijft de spot met het socialistisch realisme</i> één van de volgende:	<u>1</u>
• De muze tekent de schaduw van Stalin exact na op de muur en verwijst daarmee naar de slaafse navolging van door Stalin gedicteerde voorschriften.	
• De muze tekent de schaduw van Stalin exact na op de muur en verwijst daarmee naar de persoonsverheerlijking van Stalin als de ware “oorsprong” (en het ware doel) van socialistisch realistische kunst.	
Maximumscore 2	
10 ☐ twee van de volgende aspecten:	
• De behandeling van het thema door Komar en Melamid is ironisch / satirisch, maar met een kritische ondertoon die kenmerkend is voor sommige Pop Art.	
• Net als Pop Art kunstenaars nemen Komar en Melamid een beroemdheid (een staatsman) als onderwerp om hun visie (op de samenleving) te verbeelden.	
• De overdreven realistische stijl benadrukt de gekunstelde werkelijkheid van de propagandabeelden op een manier die vergelijkbaar is met de manier waarop reclamebeelden door de Pop Art werden gebruikt.	
per juist aspect	<u>1</u>

Eindexamen tehatex vwo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden

Deel-
scores

Maximumscore 2

- 11 Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:
De realistische schildertrant paste goed bij de wederopleving van het figuratieve schilderen in de westerse kunst in de jaren tachtig van de vorige eeuw.

Tuinstdeden

Maximumscore 3

- 12 drie van de volgende motieven:
- Een cirkelvormige plattegrond is gebaseerd op een ideale geometrische vorm en verwijst daardoor naar de ideale stad.
 - Een cirkelvormige plattegrond biedt de mogelijkheid om verschillende functies binnen de stad helder te organiseren door bijvoorbeeld (zoals hier) gebruik te maken van concentrische ringen.
 - Een cirkelvormige plattegrond geeft de mogelijkheid efficiënte radiale verbindingen te organiseren.
 - Een cirkelvormige plattegrond heeft verschillende symbolische betekenissen (kosmische beweging, cyclische processen).

per juist motief

1

Maximumscore 3

- 13 drie van de volgende uitgangspunten:
- Steden hebben een maximale grootte. Bij bevolkingstoename worden nieuwe steden gebouwd. Er vindt geen voortdurende uitbreiding van bestaande steden plaats.
 - Kleinere steden zijn gegroepeerd rond één grotere stad.
 - De steden worden gescheiden door groene gebieden.
 - De steden zijn onderling verbonden door grote verkeersaders en snelle vervoerssystemen.

per juist uitgangspunt

1

Maximumscore 2

- 14 drie van de volgende voorbeelden:
- In tuinsteden wonen was gezond, er was veel groen aanwezig in de vorm van tuinen (en door de nabijheid van de polders).
 - Men was ruimer gehuisvest, er werden eengezinswoningen gerealiseerd.
 - Men had meer privacy door de ruime opzet van woning en wijk.
 - Het wonen op enige afstand van de oude stad bracht met zich mee dat de bewoners gevrijwaard bleven van de verlokkingen van de oude stad (alcohol, nachtgelegenheden, enz).
 - Door de gemeenschappelijke voorzieningen (openbaar groen, buurthuizen enz.) kon er sociale cohesie ontstaan.

Indien drie voorbeelden juist

2

Indien twee voorbeelden juist

1

Indien minder dan twee voorbeelden juist

0

Eindexamen tehatex vwo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 2	
15 ☐ <i>ideëel</i>	
• Welgestelden zagen voor zichzelf, als de belangrijkste en welvarendste burgers van de stad, een taak weggelegd als weldoener. Het verheffen van het volk door goede huisvesting hoorde hierbij	<u>1</u>
<i>economisch</i>	
• Welgestelden waren veelal betrokken bij het Rotterdamse bedrijfsleven. Een goede huisvesting van de arbeiders en hun gezinnen kwam de productiviteit ten goede (arbeid als economische factor)	<u>1</u>
Maximumscore 1	
16 ☐ Het antwoord dient de volgende strekking te hebben: In Kleinpolder is, net als in Vreewijk, gekozen voor het plaatsen van losse bouwblokken in een open en groene ruimte.	
Maximumscore 2	
17 ☐ twee van de volgende kenmerken:	
• In Vreewijk ontbreekt een streng geometrische ordening van de bouwblokken.	
• Vreewijk kent geen grootschalige bouwblokken; de woonblokken zijn lager en kleiner.	
• Vreewijk kent een diversiteit in woningen. Kleinpolder en de modellen van Le Corbusier worden gekenmerkt door de verregaande gelijkvormigheid van de woningen.	
per juist kenmerk	<u>1</u>
Maximumscore 2	
18 ☐ <i>ideologisch</i>	
• De idealen van het Modernisme kunnen niet los worden gezien van een vooruitgangsgeloof. De architecten van het Modernisme waren van mening dat architectuur niet alleen kon bijdragen aan een groter woongenot, maar ook aan een betere wereld. Dit viel samen met het naoorlogse optimisme en het vooruitgangsgeloof	<u>1</u>
<i>praktisch</i>	
• De architectuur van het Modernisme wordt gekenmerkt door standaardisering en soberheid. Daardoor was het bij uitstek geschikt voor snel, goedkoop en efficiënt bouwen, een eerste noodzakelijkheid tijdens de wederopbouw	<u>1</u>
Maximumscore 2	
19 ☐ <i>stedenbouwkundige opzet</i>	
• De stedenbouwkundige opzet (die uitging van veel openbare ruimte) deed een groot beroep op het groepsgevoel van de wijkbewoners (sociale cohesie). De grootschaligheid en uniformiteit van de wijken bood de bewoners echter weinig mogelijkheden tot identificatie met de eigen woonomgeving. Dit werkte verwaarlozing in de hand	<u>1</u>
<i>kwaliteit woningen</i>	
• De woningen die in de eerste decennia na de Tweede Wereldoorlog werden gebouwd, waren klein en vaak slecht van kwaliteit; goede materialen waren schaars en duur en kwantiteit ging voor. De toenemende welvaart en de afnemende woningnood zorgden ervoor dat de eerste bewoners, zodra zij zich dit konden permitteren, wegtrokken uit deze wijken en groter / luxer gingen wonen. Nieuwe bewoners waren vaak minder draagkrachtig, waardoor armoede het wonen in deze wijken ging bepalen	<u>1</u>

Antwoorden	Deel-scores
Et in Arcadia Ego	
Maximumscore 2	
20 ☐ • Dit soort scènes was belangrijk omdat de toenmalige kunsttheorie voorschreef dat het landschap slechts een passende achtergrond diende te zijn voor serieuze gebeurtenissen. Het afbeelden van de natuur zonder meer, werd in de zeventiende eeuw niet gewaardeerd (de Hollandse schilderkunst uitgezonderd)	<u>1</u>
• Het belang van een dergelijke scène is relatief omdat deze vaak slechts als aanleiding functioneerde voor het schilderen van een arcadisch landschap. Het afgebeelde onderwerp was inwisselbaar voor elk ander (serieus) literair gegeven	<u>1</u>
Maximumscore 2	
21 ☐ Het antwoord dient de volgende strekking te hebben: Het landschap diende te worden geïdealiseerd omdat de ruimtelijkheid, het licht en de stoffering zodanig moesten zijn dat een droomwereld opgeroepen werd van volmaakte harmonie. Op die manier moest het juiste stemmingsbeeld voor het gekozen literaire thema worden gecreëerd.	
Maximumscore 2	
22 ☐ Het antwoord dient de volgende strekking te hebben: In de voorstelling van Poussin is de tekst <i>Et in Arcadia Ego</i> geschreven op een grafombe, Daardoor verwijst de tekst naar de dood: ook de dood is in Arcadië aanwezig. Op deze manier stemt Poussin ons tot nadenken. Arcadia wordt vooral geassocieerd met een idyllisch en gelukkig leven.	
Indien een relevant deel van het antwoord juist	<u>1</u>
Maximumscore 1	
23 ☐ Finlays werk lijkt op een traditioneel gedenkteken door de plaquette boven de wateruitstroom die is uitgevoerd in traditioneel materiaal met daarop een inscriptie in Romeinse kapitalen.	
Maximumscore 2	
24 ☐ Het antwoord dient de volgende strekking te hebben: Met dit beeld waarschuwt Finlay voor een samenleving die door gebrek aan ontzag voor de natuur steeds grotere, vervuilende steden bouwt, waardoor plekken van arcadische volmaaktheid een schaars goed worden.	
Maximumscore 2	
25 ☐ <i>naam opvatting</i> • de ‘geleerde tuin’	<u>1</u>
<i>inhoud opvatting</i> • In een ‘geleerde tuin’ worden naast planten, bomen en struiken veel verwijzingen aangebracht naar vaak klassieke literaire en cultuurhistorische bronnen. De bedoeling hiervan is bij de bezoeker van de tuin beelden en associaties op te roepen die leiden tot filosofische bespiegelingen	<u>1</u>
Maximumscore 2	
26 ☐ Het antwoord dient de volgende strekking te hebben: In het postmodernisme worden beelden uit de kunsthistorische traditie op grond van hun herkenbaarheid en daaraan verbonden associatieve mogelijkheden gebruikt. Dwingende interpretaties blijven daarbij achterwege. Door het sterk associatieve karakter van Finlays beelden en de historische verwijzingen die deze bevatten, kan gesteld worden dat zijn werk een postmodern karakter heeft.	
Indien een relevant deel van het antwoord juist	<u>1</u>

Eindexamen tehatex vwo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Maximumscore 2

27 □ centrale thema

- Het centrale thema van *Little Sparta* is de controverse tussen materialisme, geweld en macht enerzijds en spiritualiteit, natuurlijke harmonie en kunst anderzijds
diepgang
- Door de verwijzing naar de Spartaanse oorlogen uit de klassieke oudheid (*Little Sparta*) komt dit thema in het teken van strijd en strijdbaarheid te staan (vergelijk de milieubeweging) en kan een bezoek aan de tuin niet meer als een vrijblijvende esthetische beleving worden gezien

1

1

Goed Wonen

Maximumscore 2

28 □ esthetisch verval

- Ruskin vreesde dat het handwerk zou verdwijnen, waardoor de artistieke betrokkenheid van de vormgever bij het maakproces zou verdwijnen. De esthetische kwaliteit van het unieke handwerk zou worden ingeruild voor de kwantiteit van de massaproductie en onpersoonlijke perfectie
moreel verval
- Schoonheid zou het onderspit delven tegen financieel gewin en de opvoedende waarde van ambachtelijke productie zou verdwijnen

1

1

Maximumscore 2

29 □ één van de volgende antwoorden:

- De gotiek kent een sterke samenhang tussen morele en esthetische waarden: schoonheid komt voort uit belangrijke morele waarden als oprechtheid en waarachtigheid. Een dergelijke samenhang leidde, volgens Pugin en Ruskin, tot een betere samenleving.
- De beleving van de op de natuur gebaseerde ambachtelijke vormgeving van de gotiek leidt tot waardering voor de harmonie in de natuur. Herstel van het contact met de natuur zou volgens Pugin en Ruskin resulteren in een betere samenleving.
- De gotiek werd gezien als volkseigen. Het hanteren van een nationale stijl zou het gevoel van saamhorigheid en collectief bewustzijn bevorderen.

Maximumscore 2

- ### 30 □
- De vormgeving en constructie van de stoel verwijzen naar het handwerk uit de gotiek (waarin de beleving van het ware en schone van de ambachtsman is vastgelegd)
 - De decoratieve elementen verwijzen naar de schoonheid van de natuur (een goddelijke uiting van harmonie en orde)

1

1

Maximumscore 2

- ### 31 □
- Mackintosh baseerde zich net als Pugin op de Middeleeuwen, zoals te zien is aan het burchtachtige karakter van het huis: hoog, dichte muren met kleine ramen
 - Evenals Pugin huldigt Mackintosh de opvatting dat gebouw (exterieur) en inrichting (interieur) als een totaalconcept moeten worden ontworpen en vormgegeven

1

1

Eindexamen tehatex vwo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
32 ☐ twee van de volgende kenmerken: <ul style="list-style-type: none">• heldere en zichtbare constructie• sobere vormgeving zonder decoratie• pure, natuurlijke materialen (bijvoorbeeld: biezen zitting).	
per juist kenmerk	<u>1</u>
Maximumscore 3	
33 ☐ drie van de volgende kenmerken: <ul style="list-style-type: none">• De gezamenlijke woonruimte ligt centraal in het huis.• De woonruimte is groot genoeg voor gezamenlijke activiteiten.• Keuken en eetgedeelte vormen één ruimte.• De eetkeuken is slechts door glas gescheiden van de woonruimte, waardoor woonkamer en eetkeuken visueel een geheel zijn.• Slaapkamers en wasruimte zijn gegroepeerd rondom het centrale woonvertrek (niet gescheiden door een gang).• Meubels en inrichting zijn open, er zijn geen obstakels die het zicht op medebewoners ontnemen.	
per juist kenmerk	<u>1</u>
Maximumscore 2	
34 ☐ twee van de volgende idealen: <ul style="list-style-type: none">• de productie van goed vormgegeven (moderne) en betaalbare meubelen• het stimuleren van een praktische (doelmatige) inrichting van de woonruimte• het stimuleren van hygiëne	
per juist ideaal	<u>1</u>
Maximumscore 2	
35 ☐ • Aan de ene kant wil de stichting zakelijke voorlichting geven over functionele eisen en ergonomie. Zowel in inrichting van de modelwoning als in publicaties werd op formele en praktische aspecten van het wonen de aandacht gevestigd	<u>1</u>
• Aan de andere kant stelt de stichting zich op als de zedenmeester die wil afrekenen met slechte smaak, conventies, stands- en klassenverschillen. Volgens <i>Goed Wonen</i> gingen mensen bij hun meubelkeuze nog te veel uit van traditie	<u>1</u>
Maximumscore 1	
36 ☐ Het antwoord dient de volgende strekking te hebben: <i>Goed Wonen</i> bleef steken in een traditioneel denkpatroon over gezin en samenleving met een sterk rollenpatroon. De veranderende visie in de jaren zestig op de meer open gezinssituatie sloot daar niet meer bij aan, of: de bevoogdende toon van <i>Goed Wonen</i> paste niet meer bij de maatschappelijke ontwikkeling in de jaren zestig waarbij autoriteit steeds meer in twijfel werd getrokken.	

Antwoorden

Deel-
scores

Maximumscore 2

37 □ twee van de volgende redenen:

- De klant van Ikea stelt uit losse modules zijn eigen interieur samen, zonder vast te zitten aan (opgedrongen) dominante modebeelden en belerende esthetiek zoals bij de *Arts and Crafts* beweging en bij de stichting *Goed Wonen*.
- In tegenstelling tot *Arts and Crafts*, die de welgestelde burger als klant had en de stichting *Goed Wonen*, die zich richtte op het traditionele gezin, richt Ikea zich met een breed assortiment en betaalbare prijs op een brede bevolkingsgroep van alle leeftijden (van kind tot oudere).
- Door de neutrale vormgeving vindt het design van Ikea toepassing bij consumenten in veel verschillende landen. Dit in tegenstelling tot *Arts and Crafts*, die sterk geënt was op de Engelse traditie en de stichting *Goed Wonen* dat vooral gericht was op het Nederlandse gezin in de naoorlogse nieuwbouwwijk.

per juiste reden

1

Met dank aan

Bibliotheek Arnhem

Rechten

afbeelding 17: Philip Greenspun; <http://philip.greenspun.com>

Cito heeft ernaar gestreefd de auteursrechten op hier gebruikt materiaal te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Diegene die desondanks meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen.